

Извештај о спроведеној јавној расправи о Предлогу Акционог плана за спровођење Стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма за период 2022–2024.

На основу члана 36. Закона о планском систему („Службени гласник РС“, број 30/18), чл. 45. и 46. Уредбе о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Службени гласник РС“, број 8/19) и 41. Пословника Владе („Службени гласник РС“, бр. 61/06-пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13, 76/14 и 8/19 – др. пропис), Управа за спречавање прања новца (у даљем тексту: „Управа“) објављује Извештај о спроведеној јавној расправи о Предлогу Акционог плана за спровођење Стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма за период 2022–2024.

Основне информације. Стратегијом за борбу против прања новца и финансирања тероризма за период 2020–2024 (у даљем тексту: „Стратегија“), коју је Влада Републике Србије усвојила 13. 2. 2020. године, предвиђено је да ће се Акциони план за спровођење Стратегије најпре донети за период 2020–2022 (у даљем тексту: „Акциони план“), а да ће се потом ревидирати, након израде и у складу са налазима Националне процене ризика од прања новца и финансирања тероризма која ће се спровести 2021. (у даљем тексту: „Национална процена ризика“). Дана 4. 3. 2021. године Влада Републике Србије донела је Одлуку о образовању Радне групе за израду Националне процене ризика од прања новца и финансирања тероризма која је у току 2021. године преиспитала ризике утврђене Националном проценом ризика од прања новца и Националном проценом ризика од финансирања тероризма из 2018. године. Влада Републике Србије је на седници 30. 9. 2021. донела Закључак о усвајању Националне процене ризика.

Радна група. Дана 27. 12. 2021. године, министар финансија је решењем 01 Број: 119-01-605/2021 образовао радну групу за израду Предлога акционог плана уз Стратегију за борбу против прања новца и финансирања тероризма за период 2022–2024, а на основу налаза националне процене ризика. Радном групом је руководио директор Управе, а у његовом раду учествовало укупно још 43 члана из 20 надлежних институција и државних органа.

Јавна расправа и консултативни процес. У периоду 21. 12. 2021–26. 1. 2022. спроведен је консултативни процес, а јавна расправа од 21. 1. до 10. 2. 2022, на основу Закључка Одбора за привреду и финансије о спровођењу јавне расправе од 19. 1. 2022.. Дана 20. 1. 2022, на вебсајту Управе и порталу Е-консултације објављен је позив за учешће у јавној расправи.

У току јавне расправе и консултативног процеса, Управи су примедбе, предлоге и сугестије доставили:

1. Удружење банака Србије, 6. 1. 2022,
2. Републички секретаријат за јавне политике, 10. 2. 2022,
3. Erste Bank а.д. Нови Сад, 10. 2. 2022,
4. Удружење приређивача игара на срећу, 10. 2. 2022. и
5. Удружење грађана за демократију и грађанско образовање „Грађанске иницијативе“, 10. 2. 2022.
6. Министарство правде, 10.2.2022.
7. Народна банка Србије, 10.2.2022.

Радна група и предлагач су сагледали примљене примедбе, предлоге и сугестије учесника у јавној расправи и консултативном процесу и одлучила о следећем:

1. Примедбе Удружења банака Србије и Erste Bank а.д. Нови Сад које се односе на одредбе и примену Закона о Централној евиденцији стварних власника се не прихватају.

а) У вези са коментарима **Удружења банака Србије** на активност 1.2.11. и 2.2.8 који се односе на предлог да се измени Закон о Централној евиденцији стварних власника, тако да удружења и други видови тзв. непрофитног сектора имају обавезу да у ЦЕСВ евидентирају стварне власнике, као и остали видови организовања ради стицања добити, указујемо да је чланом 2. став 1. Закона о Централној евиденцији стварних власника („Службени гласник РС”, бр. 41/18, 91/19 и 105/21) прописано да се овај закон примењује на следећа правна лица и друге субјекте регистроване у Републици Србији у складу са законом:

- 1) привредна друштва, осим јавних акционарских друштава;
- 2) задруге;
- 3) огранке страних привредних друштава;
- 4) пословна удружења и удружења**, осим политичких странака, синдиката, спортских организација и удружења, црква и верских заједница;
- 5) фондације и задужбине;
- 6) установе;
- 7) представништва страних привредних друштава, удружења, фондација и задужбина.

Дакле, важећим Законом о Централној евиденцији стварних власника већ је прописано да се исти примењује и на **пословна удружења и удружења, као и на фондације, задужбине и установе**, тако да су наведени субјекти **већ у обавези да у Централну евиденцију стварних власника евидентирају стварног власника.**

У вези са коментарима Удружења банака Србије на активност 1.2.11. и 2.2.8. који се односе на предлог да се измени Закон о Централној евиденцији стварних власника, тако да одговорност за проверу документације која прати стварне власнике буде на Агенцији за привредне регистре, указујемо на одредбе члана 12. Закона којим је уређен надзор над евидентирањем, тачношћу и ажурирањем евидентираних података и чувањем података и докумената. Овим чланом прописано је следеће:

„Члан 12.

Агенција проверава да ли је Регистровани субјект извршио евидентирање података о стварном власнику у Централну евиденцију у року из члана 7. став 3. овог закона од дана наступања основа евидентирања из члана 6. тачка 1) овог закона.

Агенција је овлашћена за подношење захтева за покретање прекршајног поступка против Регистрованог субјекта ако утврди да Регистровани субјект није извршио евидентирање података о стварном власнику у Централну евиденцију у року из става 1. овог члана.

Надлежни државни органи из члана 10. став 3. овог закона у вршењу послова надзора и контроле из делокруга послова које обављају над радом и пословањем Регистрованог субјекта, проверавају да ли је Регистровани субјект извршио евидентирање података о стварном власнику у Централну евиденцију у року из члана 7. став 3. овог закона од дана наступања основа евидентирања из члана 6. тачка 2) овог закона, да ли је евидентирао тачне податке, као и да ли Регистровани субјект има и чува одговарајуће тачне и ажурне податке и документа на основу којих је евидентирао стварног власника.

Органи из става 3. овог члана овлашћени су за подношење захтева за покретање прекршајног поступка против Регистрованог субјекта ако у вршењу надзора утврде да:

1) Регистровани субјект није извршио евидентирање података о стварном власнику у Централну евиденцију у року из члана 7. став 3. овог закона од дана наступања основа евидентирања из члана 6. тачка 2) овог закона;

2) Регистровани субјект није евидентирао тачне податке;

3) Регистровани субјект нема, односно не чува одговарајуће, тачне и ажурне податке и документа на основу којих је евидентирао стварног власника Регистрованог субјекта.

Народна банка Србије у вршењу послова надзора и контроле из делокруга послова које обавља над радом и пословањем Регистрованог субјекта, проверава да ли је Регистровани субјект извршио евидентирање података о стварном власнику у Централну евиденцију у року из члана 7. став 3. овог закона од дана наступања основа евидентирања из члана 6. тачка 2) овог закона, да ли је евидентирао тачне податке, као и да ли Регистровани субјект има и чува одговарајуће тачне и ажурне податке и документа на основу којих је евидентирао стварног власника.

Када је Регистровани субјект финансијска институција, као и правно лице које обавља мењачке послове, над којима Народна банка Србије врши надзор у оквиру обављања својих законом утврђених функција, надзор из става 5. овог члана, као и предузимање мера, укључујући и изрицање новчаних казни према тим Регистрованим субјектима, врши Народна банка Србије у складу са законом којим се уређује пословање тих Регистрованих субјеката, односно прописима којима се уређује обављање мењачких послова и контрола обављања мењачких послова.

Народна банка Србије овлашћена је за подношење захтева за покретање прекршајног поступка против Регистрованог субјекта који обавља мењачке послове у случајевима из става 4. овог члана.”

Дакле, истичемо да је важећим законом већ уређено питање надзора над тачношћу података евидентираних у Централној евиденцији стварних власника.

Поред тога, Агенција за привредне регистре не доноси управна акта у вези са евиденцијом стварних власника, већ лице које је овлашћено за заступање у Регистрованом субјекту врши само-евидентирање стварног власника, односно сам евидентира податак о стварном власнику у Централној евиденцији стварних власника Агенције за привредне регистре, а која се води искључиво у електронској форми. Истовремено напомињемо да чак и у поступку регистрације када одлучује о поднетној пријави, односно када доноси управни акт регистратор поступа **по начелу формалности**, према коме регистратор доноси одлуке на основу чињеница из пријаве, приложених докумената и регистрованих података, без испитивања тачности чињеница из пријаве, веродостојности приложених докумената и правилности и законитости поступака у коме су документи донети.

У вези са активношћу 2.2.8. *Увести обавезу за физичка лица која су у систему ПДВ-а и која се баве изградњом грађевинских објеката – инвеститори, да отворе наменски рачун и своје пословање обављају преко истог*, у коментару УБС по питању наведене активности наводи се питање стварног власништва, а не наменских рачуна, па самтрамо да је дошло до техничког пропуста.

У вези са тим указујемо, као што је напред објашњено, да је важећим Законом о Централној евиденцији стварних власника уређен **надзор над** евидентирањем, **тачношћу** и ажурирањем евидентираних података и чувањем података и докумената.

Предлози за пребацивање одговорности за прикупљање прописаних података о стварном власнику са обвезника (банака) на државне органе/организације нису у складу (супротно је) са важећом регулативом у области спречавања прања новца и финансирања тероризма, и Народна банка Србије пажљиво прати предлоге прописа на нивоу Европске уније и из ове области.

У вези са коментарима **Ерсте банке ад Нови Сад** на активност 2.2.1. који се односе на предлог да се измени Закон о Централној евиденцији стварних власника тако да је несумњиво и да су удружења у обавези да пријаве стварног власника, као и на предлог да се измени Закон о Централној евиденцији стварних власника где ће АПР спроводити суштинску проверу прикупљених докумената што је у складу са Препорукама ФАТФ и Европском регулативом у овој области, обавештавамо вас о следећем:

Чланом 2. став 1. тачка 4) Закона о Централној евиденцији стварних власника („Службени гласник РС”, бр. 41/18, 91/19 и 105/21) прописано је да се овај закон примењује на **пословна удружења и удружења**, осим политичких странака, синдиката, спортских организација и удружења, цркава и верских заједница;

Дакле, важећим Законом о Централној евиденцији стварних власника већ је прописано да се исти примењује и на **пословна удружења и удружења, као и на фондациије, задужбине и установе**, тако да су наведени субјекти **већ у обавези да у** Централну евиденцију стварних власника **евидентирају стварног власника**.

Такође, чланом 12. Закона уређен је **надзор над** евидентирањем, **тачношћу** и ажурирањем евидентираних података и чувањем података и докумената. Овим чланом прописано је следеће:

„Члан 12.

Агенција проверава да ли је Регистровани субјект извршио евидентирање података о стварном власнику у Централну евиденцију у року из члана 7. став 3. овог закона од дана наступања основа евидентирања из члана 6. тачка 1) овог закона.

Агенција је овлашћена за подношење захтева за покретање прекршајног поступка против Регистрованог субјекта ако утврди да Регистровани субјект није извршио евидентирање података о стварном власнику у Централну евиденцију у року из става 1. овог члана.

Надлежни државни органи из члана 10. став 3. овог закона у вршењу послова надзора и контроле из делокруга послова које обављају над радом и пословањем Регистрованог субјекта, проверавају да ли је Регистровани субјект извршио евидентирање података о стварном власнику у Централну евиденцију у року из члана 7. став 3. овог закона од дана наступања основа евидентирања из члана 6. тачка 2) овог закона, да ли је

евидентирао тачне податке, као и да ли Регистровани субјект има и чува одговарајуће тачне и ажурне податке и документа на основу којих је евидентирао стварног власника.

Органи из става 3. овог члана овлашћени су за подношење захтева за покретање прекршајног поступка против Регистрованог субјекта ако у вршењу надзора утврде да:

1) Регистровани субјект није извршио евидентирање података о стварном власнику у Централну евиденцију у року из члана 7. став 3. овог закона од дана наступања основа евидентирања из члана 6. тачка 2) овог закона;

2) Регистровани субјект није евидентирао тачне податке;

3) Регистровани субјект нема, односно не чува одговарајуће, тачне и ажурне податке и документа на основу којих је евидентирао стварног власника Регистрованог субјекта.

Народна банка Србије у вршењу послова надзора и контроле из делокруга послова које обавља над радом и пословањем Регистрованог субјекта, проверава да ли је Регистровани субјект извршио евидентирање података о стварном власнику у Централну евиденцију у року из члана 7. став 3. овог закона од дана наступања основа евидентирања из члана 6. тачка 2) овог закона, да ли је евидентирао тачне податке, као и да ли Регистровани субјект има и чува одговарајуће тачне и ажурне податке и документа на основу којих је евидентирао стварног власника.

Када је Регистровани субјект финансијска институција, као и правно лице које обавља мењачке послове, над којима Народна банка Србије врши надзор у оквиру обављања својих законом утврђених функција, надзор из става 5. овог члана, као и предузимање мера, укључујући и изрицање новчаних казни према тим Регистрованим субјектима, врши Народна банка Србије у складу са законом којим се уређује пословање тих Регистрованих субјеката, односно прописима којима се уређује обављање мењачких послова и контрола обављања мењачких послова.

Народна банка Србије овлашћена је за подношење захтева за покретање прекршајног поступка против Регистрованог субјекта који обавља мењачке послове у случајевима из става 4. овог члана.”

Дакле, истичемо да је важећим законом већ уређено питање надзора над тачношћу података евидентираних у Централној евиденцији стварних власника.

Поред тога, Агенција за привредне регистре не доноси управна акта у вези са евиденцијом стварних власника, већ лице које је овлашћено за заступање у Регистрованом субјекту врши само-евидентирање стварног власника, односно сам евидентира податак о стварном власнику у Централној евиденцији Агенције за привредне регистре, а која се води искључиво у електронској форми. Истовремено напомињемо да чак и у поступку регистрације када одлучује о поднетној пријави, односно када доноси управни акт регистратор поступа **по начелу формалности**, према коме регистратор доноси одлуке на основу чињеница из пријаве, приложених докумената и регистрованих података, **без испитивања тачности чињеница** из пријаве, веродостојности приложених докумената и правилности и законитости поступака у коме су документи донети, тако да не постоји ни један разлог због чега би Агенција требала да врши надзор над тачношћу података за које су сами регистровани субјекти, а самим тим и заступници тих субјеката одговорни. Овакво поступање Агенције би у суштини променило правну природу ове јавне агенције, тако да би се од регистарског органа, због чега је она суштински и основана и постоји, добио орган који се бави посебном врстом контроле и надзора над пословањем тих правних лица.

Дакле, важећим Законом о Централној евиденцији стварних власника већ је прописано да се исти примењује и на **пословна удружења и удружења, као и на фондациије, задужбине и установе**, тако да су наведени субјекти **већ у обавези да у Централну евиденцију стварних власника евидентирају стварног власника**.

Истим Законом уређен је **надзор над** евидентирањем, **тачношћу** и ажурирањем евидентираних података и чувањем података и докумената.

Предлози за пребацивање одговорности за прикупљање прописаних података о стварном власнику са обвезника (банака) на државне органе/организације нису у складу (супротно је) са важећом регулативом у области спречавања прања новца и финансирања тероризма, и Народна банка Србије пажљиво прати предлоге прописа на нивоу Европске уније и из ове области.

2. Друге примедбе и сугестије Erste Bank а.д. Нови Сад

<i>Предлози нових активности</i>	
<p>Имајући у виду да су као растуће претње идентификоване у Националној процени ризика објављеној у децембру 2021. године препознате злоупотребе пољопривредних газдинстава, предлажемо да се допуни акциони план у делу који се односи на обједињавање регистра ПГ, како би се отклонили изазови у утврђивању стварног власника, а такође, адекватно управљало ризиком од прања новца и финансирања тероризма од стране обвезника. Увид и преузимање података из регистра се може омогућити обвезницима из Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма, уз или без накнаде.</p>	<p>Предлог се не прихвата. Регистар пољопривредних газдинстава постоји, води се према месту пребивалишта пољопривредника, односно предузетника, односно према седишту правног лица и налази се на сајту Управе за трезор.</p> <p>О даљим конкретним потребама обвезника, могло би се разговарати у другом формату. Наиме, предлог је достављен од стране једног обвезника, а имајући у виду члан 4. ЗОСПНФТ и широк круг лица која примењују Закон и имплементирају ризике, као и релевантна удружења са којима се одржава редовна комуникација, није уочено постоји проблем у овом делу у систему, када се ради о умањењу ризика и даље адекватним управљањем истим.</p>
<p>Имајући у виду да је број нерезидентних правних лица која су често, по самом Закону о спречавању прања новца и финансирања тероризма високоризична, у порасту због слободе кретања капитала као суштинске вредности Европске уније, сматрамо да би требало размотрити правни оквир у циљу успостављања регистра рачуна нерезидентних правних лица у Републици Србији. Ово стога што отварање рачуна нерезидентног правног</p>	<p>Предлог се не прихвата. За формулисање овакве активности потребно је претходно извршити адекватну анализу потреба за формирањем наведеног регистра. О овоме би се могло разговарати у другом формату, односно кроз учешће речавнтних удружења, што је став и Народне банке Србије. Наведени коментар достављен је од једног обвезника, а имајући у виду члан 4. ЗОСПНФТ и широк круг лица која примењују Закон и имплементирају ризике, није</p>

лица у другој банци утиче на процену ризика банке, а отвара се могућност и идентификације преко трећег лица, што би допринело и смањењу времена потребног за отварање рачуна.	прихватљива за Акциони план, односно преваходно је потребно извршити оцену стања кроз примерену анализу од стране свих учесника.
Сматрамо да би требало усагласити Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма и подзаконска акта који се односе на отварање рачуна резидената и нерезидената, нарочито у делу прибављања извода из регистра привредних субјеката у оригиналу, са овереним преводом на српски језик.	Предлог се не прихвата. Из достављених информација није најјаснији домашај овог коментара нити овакви паушални коментари имају било какав значај. Прописи из области девизног пословања комплементарни су с прописима из области спречавања прања новца и финансирања тероризма.
<i>Коментари на постојеће активности</i>	
1.2.18 (у коментарима Банке је наведено 1.2.8 – претпостављамо да је у питању грешка) Прикупљање и анализа података о трансакцијама у вези са мобилним картицама	Примедба се прихвата.
1.3.4. Унапређење сарадње и размене информација о пријавама САР између надзорних органа и УСПН (Сектор за аналитику и спречавање финансирања тероризма)	Примедба се не прихвата. Нема места тврдњи да је предлог у складу са одговарајућим препорукама ФАТФ, имајући у виду поверљивост информација које се односе на сумњу у прање новца и финансирање тероризма, строге захтеве ФАТФ препорука, као и процену ризика коју обвезник самостално врши како на нивоу клијента, тако и у односу на целокупно пословање.
2.1.3. Израдити листу индикатора за препознавање лица и трансакција за које постоје основи сумње да се ради о прању новца путем интернета и другим кривичним делима високотехнолошког криминала	Примедба се не прихвата. Одредбе Закона о заштити података о личности узимају се у обзир при свим евентуалним релевантним нормативним активностима како НБС, тако и осталих надзорних органа.

3. Друге примедбе и сугестије Удружења банака Србије

Напомена: УБС је давао коментаре у току консултативног процеса и то на текст Акционог плана 2020-2022, због чега се неке активности и нумерација разликују у односу на текст Предлога Акционог плана 2022–2024.

<i>Предлог нове активности</i>	
2.1.7. Извршити измену Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма која ће омогућити размену информација између банака коришћењем апликативног решења о клијентима којима	Предлог се не прихвата. Ово питање је већ било предмет комуникације Управе са УБС (мишљење број ОП-000350-0018/2021 од 5.10.2021. године). Нема места тврдњи да је то у складу са

<p>су затворени рачуни из разлога постојања основа сумње да се рачуни користе за прање новца и финансирања тероризма. Овај предлог ће допринети брзој размени информација између овлашћених лица банака, при чему ће банка – прималац информације информацију да је у другој банци затворен рачун због основа сумње у прање новца моћи да тумачи и примењује у зависности од сопствене процене ризика и апетита за ризицима, што је у складу са начелом приступа заснованог на процени ризика, који има каскадни ефекат, почев од препоруке 1 ФАТФ, па све до препоруке 40 која се користи за сарадњу између органа за спречавање прања новца, и хоризонтално и вертикално, и сматрамо да би била прихваћена од стране међународне заједнице као пример добре праксе, јер ће допринети спречавању да новац за који се сумња да је нелегално стечен уђе у финансијски систем Републике Србије</p>	<p>одговарајућим препорукама ФАТФ. Тражена размена података није предвиђена чланом 91. став 3. ЗСПНФТ, уз напомену да банке странкама које су у високом ризику не могу затварати рачун, с обзиром да рачун може блокирати само надлежни државни орган када води неки поступак, а банка у тој ситуацији чак не сме ни да раскине пословни однос са странком.</p>
<p><i>Коментари на постојеће активности</i></p>	
<p>1.1.6. (у коментарима УБС је наведено 1.1.4) Обезбедити да све институције приликом предузимања активности из својих надлежности утврђују приоритете на основу резултата националне процене ризика</p>	<p>Примедба се не прихвата. Коментар УБС није у складу са дефинисаном активношћу. Сугестије УБС у вези са овом активношћу спровешће се у процесу представљања резултата националних процена ризика обвезницима и даљем партиципативном процесу са обвезницима у систему СПН/ФТ приликом представљања резултата.</p>
<p>1.2.9. (у коментарима УБС је наведено 1.2.7) Континуирано прање производа и активности које се могу злоупотребити за прање новца, финансирање тероризма И финансирање ширења оружја за масовно уништење ПН/ФТ/ФШОМУ у сарадњи са приватним сектором</p>	<p>Примедба се не прихвата. Коментар УБС није у складу са дефинисаном активношћу, односно активност се односи на размену информација о новим производима и технологијама и њиховој могућој злоупотреби, а не о начину сарадње и тумачењу прописа. надлежности УСПН и НБС у систему СПН/ФТ дефинисане су Законом. Нејасне су недоумице у „области санкција“ с обзиром да је ово питање уређено Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма и из тог разлога рок за спровођење</p>

	<p>ове активности не може бити неусклађен јер је и у самој формулацији активности наведено да се она врши континуирано.</p>
<p>1.2.12. (у коментарима УБС је наведено 1.2.11) Изменити нормативни оквир у складу са резултатима анализе из активности 1.2.11.</p>	<p>Примедба се не прихвата. Ова активност односи се искључиво на пренос физички преносивих средстава тако да је нејасна веза предложене иницијативе УБС-а и конкретне активности. Такође, имајући у виду коментар УБС, у вези са предметном активношћу, да, одговорност за проверу документације и на основу тога утврђивања прописаних података о стварном власнику не може бити на државном органу/организацији која има јавна овлашћења већ је у питању обавеза за коју су надлежни обвезници по Закону о спречавању прања новца и финансирања тероризма. Стога је тренутно није могуће да обвезници само да верификују утврђеног стварног власника, што је суштина овог предлога. Колико нам је познато, стандарди надлежних међународних тела (ФАТФ) не подржавају овакво тумачење, али Народна банка Србије је на располагању за дијалог у случају да расположете другачијим информацијама.</p>
<p>1.4.2. Иницирање и подржавање активности у циљу усклађивања са међународним препорукама</p>	<p>Примедба се не прихвата. Коментар УБС не утиче на измену дефинисане активности. У сваком случају НБС пажљиво прати препоруке међународних тела као и предлоге прописа на нивоу Европске уније, те у случају потребе, као и до сада, предузима одговарајуће законодавне иницијативе, врши измене прописа из њене надлежности и предузима друге потребне активности.</p>
<p>2.1.2. Употпунити систем обавештавања свих група обвезника о исходу њихових пријава обавештења о сумњивим активностима (повратна информација обвезницима)</p>	<p>Примедба се не прихвата. Коментар УБС не утиче на измену дефинисане активности. Управа за спречавање прања новца и НБС имају потписан споразум о сарадњи на основу ког се размењују информације и документа, па и информације о квалитету пријава сумњивих трансакција које врше банке. У сваком случају, ако УБС сматра да постоји одређени проблем који треба разрешити, о томе је</p>

	<p>могуће разговарати у одговарајућем формату на иницијативу овог удружења, те сматрамо да било какве допуне предметног акционог плана с тим у вези нису потребне, с обзиром да наведена активност подразумева исто</p>
<p>2.2.5. Донети, односно, по потреби, унапредити упитнике у вези са применом Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма и Закона о ограничавању располагања имовине у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење у складу са резултатима националне процене ризика</p>	<p>Примедба се не прихвата НБС има донете упитнике које континуирано унапређује. У сваком случају, ако УБС сматра да постоји одређени проблем који треба разрешити, о томе је могуће разговарати у одговарајућем формату на иницијативу овог удружења, те сматрамо да било какве допуне предметног акционог плана с тим у вези нису потребне.</p>
<p>Активност коју УБС наводи под 2.2.9, а која не постоји у званично објављеном предлогу предметног акционог плана – У складу са утврђеним потребама, обавештавати идентификоване групе обвезника на примерен начин о обавезама у погледу примене Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма и Закона о ограничавању располагања имовином у циљу спречавања тероризма и ширења оружја за масовно уништење</p>	<p>Примедба се не прихвата. Активност није део Акционог плана. У коменатру УБС нису наведени предлози ни сугестије за наведену активност, а активност није део предлога Акционог плана.</p>
<p>2.2.9 (у коментарима УБС је наведено 2.2.10. Праћење међународних стандарда из области нових технологија и дигиталних идентитета) Праћење примене Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма при утврђивању и провери идентитета странке коришћењем средстава електронске комуникације</p>	<p>Примедба се не прихвата. Нејасан је и коментар на наведену активност, с обзиром да су прописи који се односе на видео идентификацију усклађени са међународним стандардима. Иако је нејасно о којим ставовима везаним за процену ризика „видео клијената“ се ради, о овоме се може разговарати у другим форматима, у случају да обвезник има дилеме у примени. Наведено не утиче на формулисану активност. Што се рока тиче ова активност је континуирана по самој својој природи. У погледу коментара: „Такође, треба сагледати и злоупотребе картица и дати јасне смернице приватном сектору о промени адекватних радњи и мера познавања и праћења странке.“, потребно је доставити више информација како бисмо могли да адекватно одговоримо на овај коментар УБС. У сваком случају, НБС стоји на</p>

	располагању УБС-у за разговор у одговарајућем формату на ове теме, а на иницијативу овог удружења.
Активност коју УБС наводи под 2.2.12. не постоји у званично објављеном предлогу предметног акционог плана – Унапредити капацитете Управе царина у циљу стварног препознавања роба двоструке намене и наоружања и војне опреме одржавањем обука царинских службеника	Активност није део Предлога Акционог плана. Како ова активност више није део акционог плана , сматрамо да није потребно дати сугестију на коментар УБС-а. Све накнадне измене и очекивања обвезника у вези са пријавама о сумњивим трансакцијама биће на адекватан начин саопштене обвезницима.
2.3.15 (у коментарима УБС је наведено 2.3.10.) Унапредити знања надлежних органа кроз обуке о финансијским производима који могу бити злоупотребљени у сврхе прања новца и финансирања тероризма (тржиште капитала, физички преносива средства плаћања, девизни платни промет и др.) и финансирања оружја за масовно уништење	Примедба се не прихвата. Коментар УБС не утиче на измену дефинисане активности. Свакако ће се у оквиру организације имати у виду коментар УБС, и као и до сада приватни сектор ће бити укључен у сва питања од значаја за примерени рад обвезника.
3.2.4 Кварталне анализе судске праксе домаћих судова за кривично дело прање новца – објављивање билтена и стручних публикација о поступцима и пресудама за прање новца, нарочито у судским одлукама које су могу сматрати преседанима	Примедба се не прихвата. Наведена активност односи се искључиво на правосудни део система. Едукација обвезника је предвиђена активностима у Циљу 1 и 2 и свакако, као и до сада, обвезницима се приказују релевантне типологије и трендови, као и студије случајева о пресудама ПН.

4. Примедбе и сугестије Удружења приређивача игара на срећу Србије (УПИС) се не прихватају.

Удружење приређивача игара на срећу Србије је поднело једну начелну примедбу и сугестију као и две примедбе у погледу конкретних активности.

а) Начелна примедба и сугестија: У делу који се односи на начелне примедбе и сугестије, подносилац указује на чињеницу да се предлог Акционог плана у великој мери темељи на Националној процени ризика и истиче своје неслагање са рангирањем сектора игара на срећу преко средстава електронске комуникације, као сектора високог степена претњи од прања новца.

Примедба се не прихвата с обзиром на то да су представници приватног сектора непосредно или преко удружења били укључени у процес израде Националне процене ризика, чиме су дали свој допринос разматрању питања од значаја за адекватну оцену ризика, која је и сачињена применом одговарајуће, усвојене методологије. Имајући у виду

наведено, примедба која се односи на рангирање сектора приређивача игара на срећу преко средстава електронске комуникације није од утицаја на Предлог АП 2022-2024.

б) Предлози и сугестије у појединостима:

Примедба 1: Подносилац има примедбу на меру 1.1 – Одржавање и унапређење свеобухватног разумевања ризика од прања новца и финансирања тероризма у Републици Србији, и наводи да су чланице Удружења већ усклађене са овом мером и да редовно прате законске прописе и да им прилагођавају своје акте.

Примедба 2: Примедба се односи на меру 1.2 – Смањивање препознатих ризика и континуирано препознавање нових претњи и рањивости. Подносилац истиче да су чланице удружења усклађене са овом мером и да имају развијене начине за пропознавање, проверавање и процену ризика и претњи, и да редовно шаљу обавештења о свакој сумњивој трансакцији.

Примедбе се не прихватају: Наведене мере које се помињу у примедбама део су посебног циља 1 који се односи на смањивање ризика од ПН/ФТ и ширења ОМУ кроз континуирано унапређење стратешког, законодавног и институционалног оквира, координацију и сарадњу свих учесника у систему борбе против ПН/ФТ и међународну сарадњу. У том контексту, остварење наведеног циља подразумева добро разумевање ризика, које ће, у конкретном случају обвезницима из области игара на срећу омогућити да помоћу квалитетних анализа ризика утврђују приоритете у свом раду, имајући у виду процене ризика. Националном проценом ризика, утврђено је да разумевање ризика од стране ове групе обвезника, пре свега приређивача игара на срећу преко средстава електронске комуникације, захтева константно унапређење, које подразумева перманентно усмеравање додатних напора који се односе на радње и мере за спречавање и откривање прања новца и финансирања тероризма.

На наведени начин, обвезници из области игара на срећу ће стечена знања користити у циљу делотворног и ефикасног ангажовања у превентивном делу борбе против ПН/ФТ, и која ће, као таква, утицати и на квалитет извештаја о сумњивим трансакцијама које достављају.

Имајући у виду да примедбе не садрже адекватно образложење, као и чињеницу да подносилац коментара није правилно тумачио текст Предлога АП 2022-2024, сматрамо да не постоје разлози за прихватање истих.

5. Примедбе и сугестије Удружење грађана за демократију и грађанско образовање „Грађанске иницијативе“

Удружење грађана за демократију и грађанско образовање „Грађанске иницијативе“ ставило је начелну примедбу да су активности које се односе на непрофитни сектор широко постављене, и да без њихове конкретизације и ближег дефинисања није могуће дати конкретне предлоге за унапређење.

У појединостима, Грађанске иницијативе су дале коментар у погледу Мере 4.3: *Унапређење оквира за спречавање злоупотребе непрофитног сектора у сврхе финансирања тероризма кроз активну сарадњу између јавног и непрофитног сектора*, активности 4.3.1. и 4.3.2; стр. 76.

Како се наводи у примедбама Грађанских иницијатива, „[н]аведене активности предвиђају измену прописа везаних за рад надлежних органа у вези са уписом и брисањем

из регистра и евиденцијом непрофитних организација. За спровођење ове мере је, између осталог, надлежно Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог, у чијем ресору је Закон о удружењима, чија измена се, како произилази из ових мера, предвиђа. Међутим, у Предлогу Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период од 2021-2030. године који је био на јавној расправи, за чије доношење је такође надлежно исто министарство, се не налази ниједна мера која би се односила на измену Закона о удружењима.

Потребно је ускладити стратешке прописе који имају утицаја на окружење за деловање организација цивилног друштва, и са пажњом приступати изменама системског закона који регулише рад удружења грађана. Такође је битно осигурати да измене овог закона, укључујући измене режима регистрације, брисања и евидентирања удружења, али и било које друге измене, не буду оптерећујуће за удружења, и да ни на који начин не представљају угрожавање Уставом загарантованог права на слободу удруживања. С обзиром на то да из предлога Акционог плана није јасно шта ће планиране измене обухватати, у овој фази није могуће утврдити да ли ова активност представља разлог за забринутост. С тим у вези је неопходно обезбедити да анализа прописа која је предвиђена као прва мера заиста буде спроведена у суштински партиципативном процесу, али и да даљи поступак измена закона такође буде спроведен у транспарентном и партиципативном процесу, уз активно учешће цивилног сектора у свим фазама.“

Када је реч о цитираном коментару Грађанских иницијатива, који се односи на надлежност Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог, желимо само да напоменемо да је Стратегијом за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период од 2022-2030. године јасно препознато да је у предстојећем периоду неопходно утврдити препреке/изазове и наставити активности усмерене ка побољшању оквира за учешће ОЦД у управљању јавним пословима кроз између осталог и спровођење свеобухватне анализе досадашње примене и ефеката Закона о удружењима и унапређење законских одредби у складу са закључцима из предметне анализе у партнерском дијалогу са ОЦД. Како је израда Акционог плана за период 2022-2023 у току, потреба за потенцијалним изменама Закона о удружењима након спроведене анализе може бити предмет наредног АП за период 2024–2025 што ће свакако у широком партиципативном процесу бити разматрано у сарадњи са организацијама цивилног друштва.

Што се тиче начелне примедбе, да су активности широко постављене, није јасно на које активности се конкретно та примедба односи, али бисмо констатовали да неке активности јесу формулисане тако да буду, због природе материје, довољно флексибилне да би се, у дијалогу и договору са партнерима из непрофитног сектора и другим субјектима, у датим околностима могле прецизирати тако да се на најефикаснији начин оствари њихова сврха.

Што се тиче примедба у појединостима, конкретно у вези са активностима: „4.3.1. Анализирати прописе везане за рад надлежних органа у вези са уписом и брисањем из регистра, евиденцијом и сарадњом са непрофитним организацијама, у партиципативном процесу “ и „4.3.2 Прилагодити прописе у складу са резултатима анализе из 4.3.1“, напомињемо следеће:

Резултат активности 4.3.1. не мора нужно бити *прилагођавање* односно измена и допуна одговарајућих прописа. Разлози због којих је неопходна повремена анализа прописа садржани су у препоруци 8 FATF, а побројани елементи анализе из активности

4.3.1 оквирно прате тематику појединих критеријума препоруке 8 FATF. Другим речима, да ли ће доћи до потребе за евентуалним корекцијама оквира, зависиће од налаза саме анализе.

Треба истаћи да сама активност почива на партиципативности, односно у њеној реализацији ће се остварити активна сарадња са партнерима из непрофитног сектора и тежиће се сагледавању потребе за попуњавањем уочених празнина и недостатака у прописима, са становишта досадашњих искустава надлежних органа и актуелних стандарда у спречавању прања новца и финансирања тероризма.

6. Примедбе и сугестије Министарства правде

Прихвата се предлог Министарства правде да се рок за активност 1.3.3. помери са I квартала 2022. на IV квартал исте године.

7. Примедбе и сугестије Републичког секретаријата за јавне политике

Републички секретаријат за јавне политике доставио је коментаре на текст увода за Акциони план за спровођење Стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма за период 2022-2024. године, као и на табелу Предлога акционог плана.

Примедбе и сугестије су у највећој мери прихваћене и то:

Предлог акционог плана је коригован тако да садржи следеће делове: I. Увод, II. Консултативни процес, III. Механизми за спровођење акционог плана, IV. Финансијска средства потребна за спровођење акционог плана.

Брисани су следећи пасуси: 1. Преглед испуњености показатеља ефекта на нивоу општег циља, из разлога што се у табели АП у оквиру почетне вредности наводи остварени напредак, и поставља се циљана вредност за 2024. годину, 2. Показатељи на нивоу мера, 3. Анализа спроведених активности према посебном циљу и будући кораци.

Кориговане су формулације код изражавања неопходних средстава. Такође, кориговане су формулације показатеља на нивоу активности.

Када је реч о методолошкој примедби да је потребно одредити један орган који ће координирати све остале и навести га у одговарајућој колони, као да није методолошки исправно наводити стручна тела, стручни секретаријат, итд. предлагач се ослонио на ранију праксу приликом израде Акционог плана с обзиром на то да приликом израде није било могуће утврдити један орган који би био најмеродавнији сходно претежној надлежности и уписати га у ту колону. Где је год то било могуће, ова примедба је уважена (нпр уписана је УСПН – а у загради нпр. Радна група) али је то било немогуће у великом броју случајева.

Када је реч о примедби да методолошки није исправно да се за рок спровођења активности наводи континуирано него увек последњи квартал последње године трајања акционог плана, истичемо да се у пракси и извештавању показало проблематично ако не постоји назнака да је реч о континуираној активности јер долази до забуне са активностима чији је рок заиста крај последњег квартала важења Акционог плана. Ипак, према сугестији РСЈП, из колоне са роковима брисана је напомена „континуирано“, али је

у формулацији активности то на неки начин назначено (нпр. додавањем речи попут „континуирано“, „редовно“, „годишње“ итд.).

Напомена у буџету за активност 1.1.10. „Солидарно све стране потписнице Споразума“ додата је због јасноће, јер је тако предвиђено конкретним споразумима.

Што се тиче примедбе да је потребно навести органе који спроводе неке активности, а не уносити нпр. „надзорни органи“, предлагач се определио због прегледности АП да „надзорне органе“ поброји у скраћеницама на крају АП.

Што се тиче примедбе да треба прецизирати „релевантне“ учеснике, напомињемо да се из досадашње праксе показало примереним да се релевантност утврђује у тренутку спровођења активности јер некада долази до измене прописа и надлежности и слично па је немогуће утврдити све релевантне учеснике у систему.

Што се тиче примедбе да је потребно мењати формулацију показатеља на нивоу мере (у посебним циљевима 3 и 4) напомињемо да су те формулације усвојене приликом формулисања Стратегије.

8. Примедбе и сугестије Народне банке Србије

У наставку наводимо активности на које је примедбе и сугестије доставила Народна банка Србије са знаком да ли су прихваћене, уз образложење по потреби:

Активност:	Примедбе и сугестије НБС
1.2.8.	Да се рок помери на IV квартал 2022. – Прихвата се
1.2.9.	Скренута пажња на технички пропуст у формулацији ове активности. - Прихвата се
1.2.14.	Предлог за корекцију носиоца активности, партнера и извора провере – Прихвата се
1.2.17.	Предлог да се за рок одреди само IV квартал 2024. године – Прихвата се
1.2.18.	Додати реч „припејд“ пре речи „мобилним картицама“ – Прихвата се
1.2.19.	Усклађивање рокова – Прихвата се
1.2.20.	Усклађивање рокова – Прихвата се
1.3.6.	Примедба у вези са континуираном разменом информација. Не прихвата се – по договору са НБС
2.1.3.	Предлог за корекцију носилаца активности и партнера у спровођењу – Не прихвата се. У договору са НБС, коригована је формулација активности додавањем „у области пружања финансијских услуга“
2.2.3.	Не прихвата се. У договору са НБС, коригована је формулација активности.
2.2.5.	Предлог за корекцију рокова – Прихвата се
2.3.1.	Кориговање формулације и извора провере – Прихвата се
2.3.7.	Предлог за брисање или преформулацију односно корекцију рока – Делимично се прихвата. Преформулисано без измене рока
2.3.8.	Сугестија НБС, у вези са претходном активношћу да се брише: „у складу са анализом из активности 2.3.7“. Не прихвата се, по договору са НБС.
2.3.11.	Предлог за измену носиоца активности (унети „радна група“) – Прихвата се
2.3.15.	Предлог за корекцију носилаца активности и партнера – Прихвата се
2.3.17.	Предлог за реформулацију – Прихвата се

(3.3.8)	Предлог за додавање активности: <i>Редовно извештавање о кривичним поступцима за прање новца и финансирање тероризма у којима је коришћена дигитална имовина</i> – Прихвата се
4.4.3.	Предлог за корекцију формулације – Не прихвата се (у договору са НБС)
4.4.4.	Предлог за брисање активности - Прихвата се
4.4.5.	Предлог за корекцију рока – Прихвата се

Треба напоменути да је дошло до пренумерације неких активности због брисања активности 4.4.4. Као последица тога, активност 4.4.5 постаје 4.4.4. а код свих наредних број активности нумерација се мења за један број на ниже. Одговарајуће измене нумерације извршене су и у формулацијама активности ако се у њима позива на активност чија је нумерација промењена.